

Aşkitom Baksana

– GürhanGürses · 09 Mart 2012

"Aşkitom baksana!" dedi gencin biri kızın birine. Otobüstedik bir an için şaşakaldım, ağzı açık bakakaldım, donakaldım! Aşkitom daha da mı sevimleştireyor o aşkı, daha da mı havalı kılıyor bu şaşı aşkı. Şaştım kaldım vallahi. Tam bu esnada radyoda "canısı" diye biri çığırvermesin mi? Ölür müsün öldürür müsün; güler misin ağlar mısın? Aşkitom dudaklarda, canısı kulaklarda otobüs duraklarda!

İlahi aşklar! Zamane âşıklar...

Cep telefonlarında en mahrem konuşmalarla aşkın sihri ortadan kaldırdılar. İnternet yoluyla da sevgiliye karşı olan dürüstlüğün altını üstüne getirdiler. An be an birbirleriyle el ele kol kola olan bu çağın âşık ve maşukları ne yazık ki kendi lügatlerini de yarattılar. Dinledikleri müzikle de ortalığı yakıp yıktılar. Aşkitom canikom bebikom gibi üretici(!) sözcük türetimi ve tüketimi son dönemlerde arttı gibime geliyor. Ne manaya gelir bilmem ama gençlerin dilinde farklı bir sözlük gizli. Onların düşündüğü ve dile getirdiği ile bir on yıl öncenin konuşulan ve yazılan dili arasında ciddi manada farklılıklar var. Kanka, böcüşüm, cicikom, aşkısı gibi sakat türetilmiş ve öyle güdük kalmış ifadelerle sevgiyi dile getirme sevgiliye hitap etme bu yüzyılda insanın sevdiğine verdiği manayı gözler önüne sermektedir.

Eli işte gözü oynasta günümüz âşıkları mahremiyeti bir kâğıt parçası gibi havaya savurdıkları yetmezmiş gibi bu aşkın ruhu olan kelimelerine de ihanet ettiler. Kim kime dumduma bir dönemde âşklarda kirlenmekte ve değer kaybetmektedir. Çok hızlı ve geniş bir şekilde yayılan bu kirlenme aslında insanların kirlenmesidir. Dildeki bir yanlışlık duyguların ve fikirlerinde kirlenmesi demektir.

Fuzuli hocasının kızına âşık olunca aşkını dizelere nakşetmek için bir murabba yazar. Şiirin nakaratlarında: "gözüm canım efendim sevdiğim devletli sultanım." diye adeta günümüz gençlerine ders verircesine buyurmaktadır. Sanki bugünleri görmüş de dile getirmiş üstat! Fuzuli sevdiği kadına altı değişik şekilde hitap etmekte ve onu yüceltmektedir. Var mı bugün Fuzuli gibi olan âşık? Var mı bugün Fuzuli gibi şair olan!

Aşkitom ne, gözüm ne demektir?

Bebişkom ne, canım ne demektir?

Böcüşüm ne, efendim ne demektir? Ah kudema! Aşkı perde arkasında yaşayan ve bu aşkın nişanesi olsun diye dilberlerden atılacak bir mendille dahi mesut olabilecek denli zarif olan kudema! Sevgilinin bir bakışını dahi cana verilmiş büyük bir ihsan olarak kabul eden ve o bakışın tesiriyle günlerce teselli bulan kudema!

Ah kudema! Sevgiliye atfen kullanmış oldukları kelimelerden bazılarına bakın bir zahmet: Güzel, nigar, afet, dilber, mehtap, maşuk, dildar, dilruba, canan, afitab, afet-i can, ahu gözlüm, fettan, mehlaka, şahanem, efendim, kıymetlim, gözümün nuru, sultanım, canım, gonce-i dehen, gonce- i leb, şeker leb,

gölüm vebenzeri nice nice hatırımıza gelmeyen kelimelerle sevgiliye anlatmışlardır. Ne kadar zarif ne kadar rakik!

Kasidemizin en büyük ismi Nef'i ne demiş: "güzelsüz olmazuz amma oluruz etsüz ekmeksüz." Güzel demek sevgili demektir, ne güzel bir hitaptır bu! Ayrıca sevgiliye hitaben resim gibi güzel sevgili demek olan 'nigar' sözcüğünü kullanmış ceddimiz:

Sordum nigara dediler ahbab

Semt i vefada doğru yoldadır (Dostlarıma sevgilimi sordum: Senin aşkına vefa gösteren dosdoğru bir yoldadır veya bildiğiniz gibi Vefa Semti'nde Doğru Yol Caddesi'nde oturmaktadır.) Başka bir dizede ise yâr sözcüğü sevgiliyi belirtmektedir: "Yârsiz biz bu cihanda neyleriz?" Nabi'nin şu beytinde de insanı aşk belasına düşüren güzel anlamına gelen afet sözcüğünü görüyoruz sevgi sözcüğü olarak: "Nabi ile ol afetin ahvalini nakl et,

Efsane-i Leyla ile mecnundan usandık"

Gönlü alıp götüreren manasında dilber sözcüğü:

Dedim dilber niçin sararıp soldun

Dedi, çektiğim dil yarasıdır. (dil: yakın mana: gönül, uzak mana: söz, konuşma organı)

Mah 'ay' demektir. Mehlika ay yüzlü; mehtap ay ışığı demektir. Hepsi de sevgiliye atfen kullanılır: Göz gördü gönül sevdi seni ey yüzü mahım Kurbanın olam var mı benim bunda günahım?

Nerede maşuk, dilber, ceylan gözlüm, sultanım, goncam, gülüm, ahum?

Ne demektir ecişim, bücüşüm... Sevgilim diyeceğine şirinlik için sefkillim yazar!

Bitmez bu yolculuk diyordum kendi kendime, bitmez bu yolculuk. Sabret, sabredemezsen lal et kendini, lal edemezsen sağır ol hiç değilse, sağır olamazsan olamazsan kör ol bari. Et de ol da yap da, duyma görme konuşma bunları diye... Ama alışlagelmiş laftır; "Burası Türkiye!" diye, neylersin!

Cicişko, minnoş, kedicik, pisicik, yavrum ne kadar da soğuk geliyor kulağa!

Arım balım peteğim ne kadar da hoş geliyor kulağa... Sevdiğine hemşo diyen var. Leydim diyene lordum diye mukabelede bulunan. Denyoyu dahi duydum. Çokoprensım, sugarım, çikolatam, karamelim, karitom, kocitom, yavruşum, şebeğim daha nicesi...

Aşkısııı...

Zikkımın dibi.

Hürrem Sultan'ın bu anlamda Kanuni Sultan Süleyman'a yazdığı mektup ve ona hitapta kullandığı ifadeler çok önemli; "Ayağınızın bastığı toprağı yüzlerce defa öptükten sonra, benim güneşim ve saadetimin sermayesi sultanım."

"Eğer siz, bu ayrılık ateşi ile yanmış, ciğeri kebab, sinesi harap olmuş, gözleri yaşla dolmuş, gecesini gündüzünden ayıramayacak kadar hasret denizinde boğulmuş biçareyi; aşkınızla, Ferhat ve Mecnun'dan beter olmuş âşık kölenizi sorarsanız, sultanımdan ayrı olduğumdan beri bülbül misali âhım ve feryatlarım dinmemiştir. Öyle bir hale düştüm ki, bu hasretin verdiği kahrı ve acıyı, Rabbim düşmanlarıma vermesin." Saraya bir esir olarak getirilen Hürrem Sultan'ı görür görmez Kanuni Sultan Süleyman Han'ın da bir anda âşık olduğunu haber verir kaynaklar. İnsan bir kere de âşık olunca artık onu anlatmayla geçer bütün vakti. Hürrem Sultan'ın Kanuni'ye yazdığı o sözlerden sonra şimdi gelin hep

birlikte Kanuni Sultan Süleyman'ın onun için neler yazdığına bakalım: "Benim birlikte olduğum, sevgilim, parıldayan ay'ım, can dostum, en yakınım, güzellerin şahı sultanım. Hayatımın, yaşamımın sebebi cennetim, kevser şarabım. Baharım, sevincim, günlerimin anlamı, gönlüme nakşolmuş resim gibi sevgilim, benim gülen gülüm. Sevinç kaynağım, eğlenceli meclisim, nurlu parlak ışığım, meşalem. Turuncum, narım, narencim, hayatımın aydınlığı. Gönlümdeki Mısır'ın sultanı, varlığımın anlamı, İstanbul'um, Karaman'ım, Bütün Anadolu ve Rum ülkesindeki diyara bedel sevdiğim."

Günümüzde ise aşklar çiçek adı ile başlar hayvan adı ile biter.

İlk zamanlar gülümdür. Sonra sümbülümdür. Sonra kurbağa olur. Sonra maymun olur. Nihayetinde hayvan olur

Son söz şu olsun.

Ama öz olsun.

"Gözüm canım efendim sevdiğim devletli sultanım."